

Mötesanteckningar - Samverkansgruppen för Härjedalsavtalen, 29 maj 2024 Persåsen.

Deltagare

Markägarrepresentanter

Lennart Olsson
Bert-Ivan Mattsson
Sven-Gösta Lundqvist
Per Branden
Sven-Emil Backman
Ernst Halvarsson

Samebyrepresentanter

Nejla Andersson
Nicklas Johansson
Richard Åström
Joel Pålsson
Per-Jon Fjellgren

Skogsstyrelsen

Inger Hallgren
Mattias Olofsson

Länsstyrelsen

Kristina Jonsson
Göran Gabling

1. Skogsstyrelsens redovisar arbetet med gjorda och förestående utbetalningar.

Utbetalningar av markersättningar till fastighetsägare är på gång för kvartal 1 2024. Underlag redovisades av Skogsstyrelsen.

2. Information om läget gällande fastigheter som övergått i nytt ägande.

- Vad händer med de fastigheter där avtalen ej förnyats?
Skogsstyrelsen har utrett frågan.

- Hur går vi vidare?

I avtalen står att avtalet skrivs för fastigheten och att ägaren ska informera ny ägare av en fastighet om avtalet. Skrivningarna om ägarbyte har även utvecklats vid tecknade av barmarksavtal och reservbetesavtal. Avtalen är inte inskrivna på fastigheterna. Frågan är dock om ett nytt avtal behöver skrivas för de ca 700 fastigheter som har bytt ägare sedan avtalen om renbete tecknades. Skogsstyrelsens jurister utreder fortfarande frågan. Svar från juristerna väntas till nästa möte i Samverkansgruppen.

3. Hur hålls kunskapen om avtalen levande i samebyarna – information till styrelse och medlemmar?

I Handölsdalens sameby finns numera en stående punkt om renbetesavtalen på dagordningen vid årsmöten då medlemmarna informeras och har möjlighet att diskutera innehållet i avtalen. Kunskapen om avtalen hålls på detta sätt levande. I Mittådalens sameby för diskussioner om avtalen och villkoret om att samebyarna ska hålla det högsta renantalet. I Tåssåsens sameby hålls avtalen levande i det dagliga renkötsarbetet i samband med t.ex. frågor om gränsdragning mellan samebyarnas avtalsområden. Tåssåsen bjuder in Länsstyrelsen för att informera om avtalen vid kommande årsmöte. Länsstyrelsen deltar gärna vid t.ex. årsmöten eller markägarmöten för att informera om renbetesavtalen.

Markägarrepresentanterna ser också vikten av att information om avtalen även hålls levande hos markägarkollektivet. Markägarrepresentanterna vittnar om ett hårdnande klimat bland markägare gentemot samebyar efter problem med mycket ren inom vissa områden under vintern 2023-2024. Särskilt i Tåssåsens avtalsområdet runt Vemdalen har det varit mycket ren innan avtalstiden pga av den tidiga vintern som gjorde att renarna lämnade fjället tidigt. Under vintern har även renar från Handölsdalens

sameby har betat i området. Strövrenar i och i närheten av bebyggelse ffa under våren är också en återkommande källa till irritation hos markägare. Irritation finns även för att det upplevs som svårt att få gehör från samebyarna för upplevda problem med strövrenar vid bebyggelse. Markägarrepresentanterna understryker vikten av att samebyarna går att nå och att åtgärder vidtas för att ta bort renar från bebyggelsen då det finns risk för att vissa fastighetsägare annars kan komma att säga upp avtalen.

4. Representanter från markägarsidan från de olika "skifteslagen" där det finns avtal. Hur ser det ut idag och var behöver vi förnya representationen.

Flera av markägarrepresentanterna avser att ställa sin plats i Samverkansgruppen till förfogande. Det är önskvärt att nya representanter går parallellt med de nuvarande representanterna under en övergångstid. Representanter ska ha god förankring och förtroende hos markägarna och markägarföreningar bör involveras i processen att utse nya representanter. Frågan tas upp igen vid nästa möte i Samverkansmöte för uppdaterad information om hur nyrekryteringen fortlöper.

5. Anmälda skador på skogsmark och åkermark sedan förra mötet – lägesbeskrivning.

Inga nya anmälningar vare sig på skogs- eller åkermark. Även andra skador finns upptagna i avtalen, och kan behandlas vid Samverkansmöten, men det är bara anmälning av skogsskador och åkerskador som initierar myndigheternas besiktning och värdering av skador.

6. Sammanblandningar av ren i samebyarna – hur arbetar man för att förhindra framtida problem?

Möte har skett mellan Tåssåsens och Handölsdalens samebyar där även Länsstyrelsen deltog för att diskutera lösningar mellan berörda samebyar för kommande vinter. Problem som markägarna ser är då det blir för mycket ren i ett område och renarna orsakar skador eller olägenhet. Det stängsel som Tåssåsen har satt upp förra året syftar till att på hösten styra bort renarna från privata marker. Ambitionen från samebyarna är att problemen den senaste hösten/vintern inte ska upprepas kommande år.

7. Eventuella problem med strövrenar?

Väldigt få samtal till Länsstyrelsen om strövrenar hittills i vår. Markägarna informerade om att det överlag har varit lugnt, få renar kvar, på vinterbetesområdena i maj men att det finns områden där det funnits renar kvar. Samebyarna arbetar för att få med alla renar till åretruntmarkerna oavsett om flytten sker traditionellt eller via lastbil. En samebyrepresentant informerade om att SSR arbetar med ett förslag till hur slakt och försäljning kan ske av strövrenar.

8. Exploateringar och tillståndspliktig verksamhet – hur skall dessa frågor hanteras? Nytt sedan förra mötet? Länsstyrelsen informerar.

Ett aktuellt beslut av Miljöprövningsdelegationen (MPD) vid Länsstyrelsen i Västernorrland om en utökad bergtäkt föranleder diskussion i Samverkansgruppen. Samverkansgruppen konstaterade att det behövs information till MPD vid Länsstyrelsen i Västernorrland om att avtalen enligt villkoren inte ska vara ett hinder för förändrad markanvändning. Länsstyrelsen kontakter MPD i Västernorrland för att informera om avtalen.

9. Barmarksavtalet – lägesbeskrivning och eventuella frågor för samverkansgruppen.

- Eventuella uppsägningar?

Läget är lugnt och det finns inga frågor att ta upp i Samverkansgruppen förutom den återkommande uppmaningen till Mittådalens sameby att se till att renarna inte uppehålla sig i området under älgjakten.

10. Vinterbetesavtalet och reservbetesavtalet – lägesbeskrivning och eventuella frågor för samverkansgruppen.

- Eventuella uppsägningar?

Ett fåtal uppsägningar av avtal skett sedan föregående möte.

Enligt förlikningsavtalet med skogsbolagen får vinterbete ske från och med 1 oktober årligen. En fråga lyftes om det går att ändra detta datum till 1 november som är det datum som gäller för vinterbetsavtalen på privat mark. Renar på bolagsmark riskerar

annars att vandra in på privata marker innan den 1 november från anslutande bolagasmark.

11. Information om renstängslet och aktuella frågor kring bl.a. årets underhåll och utförande.

Årligt underhåll behövs göras och Mittådalens sameby kommer att skicka en underhållsplan till Länsstyrelsen för årets arbete.

12. Skogsstyrelsen informerar om senast nytt på deras horisont.

Skogsstyrelsen har fått minskande anslag. Besparingskrav införs och reducering av medarbetarantalet kommer att ske. Projektet med förbättrade betalningsrutiner för Härjedalsavtalen kommer att läggas på is.

13. Övriga frågor.

Vad händer med betesinventering i Jämtland?

Länsstyrelsen informerade om att behovet har förts fram till Regeringskansliet.

14. Nästa möte.

Nästa möte sätts till 26 september, preliminärt i Åsarna.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan. Ange ärendets diarienummer eller ärendebeteckning vid kontakt med Länsstyrelsen. Du hittar numret uppe till höger på första sidan.